

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ขอสรุปและอภิปรายผล ดังนี้ คือ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอนกับการสอนตามปกติ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอน

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอนสูงกว่าการสอน ตามปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้น ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 อำเภอหนองม่วงจังหวัดลพบุรีในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 350 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลวัดหนองม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 อำเภอหนองม่วง จังหวัดลพบุรี และใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) ได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 จำนวน 25 คน เป็นกลุ่มควบคุม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 จำนวน 25 คน เป็นกลุ่มทดลอง รวมทั้งสิ้น 50 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ การเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 10 ชั่วโมง
2. แผนการจัดการเรียนรู้ตามปกติ
3. แบบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ใช้วัดผลก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นแบบทดสอบอัตนัยชนิดเขียนตอบ จำนวน 10 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ภาพการ์ตูนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าเป็นตัวเลข (numerical rating scale) จำนวน 10 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วัดความรู้ของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มก่อนการจัดการเรียนรู้แล้วเก็บคะแนนไว้เพื่อทำการวิเคราะห์ จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ในเวลาเท่ากันคือ 10 ชั่วโมง เมื่อสิ้นสุดการสอนทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบฉบับเดิม และนำคะแนนหลังการสอนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มาทำการทดสอบค่าที (t - test dependent) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แล้วทำการวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอน โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ แล้วนำไปหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากการพัฒนา ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สรุปผลได้ ดังนี้

1. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ การเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลของการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แยกอภิปรายเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. จากการศึกษาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาพการ์ตูนจะทำให้ให้นักเรียนเห็นภาพเป็นรูปธรรม นักเรียนจะเกิดความคิดสร้างสรรค์ กระตุ้นให้มีความคิดรูปแบบต่าง ๆ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถคิดพิจารณาได้ตรง แสดงออกอย่างเป็นอิสระด้วยความคิดริเริ่มของตนซึ่งเริ่มต้นด้วยการจูงใจการที่ครูนำภาพมาให้ให้นักเรียนดู และสนทนาเกี่ยวกับภาพและให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพ ให้นักเรียนเขียนคำตามความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง นำเสนอเกี่ยวกับภาพแสดงความคิดเห็นนักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายสรุปการเขียนคำจากภาพ ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิมพ์ประไพ ชวีวงศ์ (2542, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า แผนการสอนการใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทำให้นักเรียนแสดงออกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบนิทานได้ และความก้าวหน้าทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สุทธิศา อุทัยคุปต์ (2542, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องผลของการใช้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อการสอน มีความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยที่ได้รับจากการทดสอบหลังการสอนสูงกว่า คะแนนเฉลี่ยที่ได้รับจากการทดสอบ

ก่อนการสอน แสดงว่านักเรียนมีความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้นและวิวัฒนาการ (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบในการอ่าน การเขียนสร้างสรรค์ และความคงทนในการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ใช้ป้ายนิเทศประกอบภาพการ์ตูนกับภาพเหมือนจริง เป็นสื่อในการสอนได้ศึกษากับโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านท่าหิน จังหวัดลพบุรี จำนวน 64 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยป้ายนิเทศประกอบภาพวาดการ์ตูนมีความสามารถในการอ่านการเขียนสร้างสรรค์ และความคงทนในการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้ป้ายนิเทศประกอบภาพเหมือนจริง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สำหรับนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการเรียนการสอนตามปกตินั้น เมื่อได้รับการจัดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ใหม่ ได้รับความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชา ซึ่งรูปแบบของการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้นั้นตามคู่มือของกรมวิชาการ ที่เป็นการสอนแบบบูรณาการทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนและการดูพร้อมกันโดยยึดบทอ่านเป็นหลัก ซึ่งเริ่มต้นกิจกรรมด้วยการสร้างประสบการณ์พื้นฐานการอ่าน ให้ดูภาพในบทเรียนแล้วพูดและอ่านคำจากภาพ จากนั้นก็เป็นขั้นฝึกอ่านเนื้อหาจากบทเรียน ฝึกอ่านคำใหม่ คัดคำใหม่ในบทเรียน อ่านเรื่องในบทเรียนเพื่อตอบคำถาม คัดคำ คัดประโยค เขียนคำบอก ทำแบบฝึกหัด สรุปเรื่อง อภิปรายเรื่อง อ่านออกเสียงในบทเรียน แล้วเข้าสู่ขั้นอ่านสะกดคำ การสะกดคำจะช่วยให้เด็กอ่านคำใหม่ได้ด้วยตนเองเมื่อพบคำใหม่และเป็นการฝึกอ่านคำให้แม่นยำและเขียนคำได้ถูกต้อง จากนั้นก็จะเป็นขั้นอ่านบทอ่านเสริมบทเรียน โดยส่งเสริมให้อ่านในใจแล้วตอบคำถาม ขั้นอ่านบทร้อยกรอง โดยอ่านออกเสียงตามลักษณะคำประพันธ์ และท่องจำและสุดท้าย ก็จะเป็นขั้นบูรณาการกับเนื้อหาวิชาอื่น ๆ ในรูปของการค้นคว้ารายงาน วาดภาพเกี่ยวกับเรื่องราว ซึ่งกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติดังที่กล่าวมานี้ เป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นด้วยเช่นกัน

2. ความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิมพ์ประไพ ชวีวงศ์ (2542, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่าแผนการสอนการใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทำให้นักเรียนแสดงออกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบนิทานได้และความก้าวหน้าทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และวิวัฒนาการ (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบในการอ่าน การเขียนสร้างสรรค์ และความคงทนในการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ใช้ป้ายนิเทศประกอบภาพการ์ตูนกับภาพเหมือนจริง เป็นสื่อ

ในการสอนได้ศึกษากับโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านท่าหิน จังหวัดลพบุรี จำนวน 64 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยป้ายนิเทศประกอบภาพวาดการ์ตูนมีความสามารถในการอ่านการเขียนสร้างสรรค์ และความคงทนในการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้ป้ายนิเทศประกอบภาพเหมือนจริง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากที่กล่าวมาข้างต้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้การ์ตูนประกอบการสอน จึงแตกต่างจากการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ ที่มุ่งสร้างสรรค์ความรู้ของผู้เรียนโดยใช้รูปธรรมและการฝึก และการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ทำให้เกิดการตื่นตัวไปกับการเรียน การได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ทำให้เป็นประโยชน์ในการเรียนอันนำไปสู่ การพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองต่อไป

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอนทำให้นักเรียนได้สนุกไปกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการกลุ่มที่เกิดจากการร่วมมือร่วมใจเป็นไปตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุดใจ อึ้งรักษา (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างหนังสือการ์ตูนโดยใช้เกมประกอบเรื่อง เลี้ยงดูเด็บบัญชีพันภัยยาเสพติดสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนจากหนังสือการ์ตูนโดยใช้เกมประกอบเรื่อง เลี้ยงดูเด็บบัญชีพันภัยยาเสพติด มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนชอบหนังสือการ์ตูนที่สร้างขึ้นอยู่ในระดับมาก และ รุ่งรวี วรรณจิระ (2545, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างหนังสือการ์ตูนเรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า หนังสือการ์ตูนเรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพ 52.00/80.11 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหนังสือการ์ตูนอยู่ในระดับดีมาก และนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือการ์ตูน ที่สร้างขึ้นอยู่ในระดับชอบมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแบ่งได้ออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำภาพการ์ตูนประกอบการสอน ไปใช้ในการจัดการ

เรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1 ควรเลือกการ์ตูนให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก เพื่อกระตุ้นให้มีความคิดในรูปแบบต่างๆ โดยจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถคิดพิจารณาไตร่ตรอง สามารถแสดงออกได้อย่างมีอิสระ ด้วยความคิดของตน

1.2 การใช้การ์ตูนประกอบการสอนควรมีการส่งเสริมและสอดแทรกคุณธรรมที่เหมาะสมกับวัยเด็ก

1.3 ครูต้องสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เป็นกันเองมากที่สุด เพื่อให้นักเรียนเกิดความสบายใจ ทำให้เด็กรู้สึกสนุกสนานในการเขียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอนไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในเรื่องอื่น ๆ เพื่อพัฒนาทักษะเพิ่มขึ้น

2.2 ควรมีการนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอน ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ในระดับชั้นอื่น ๆ

2.3 ควรมีการศึกษาถึงผลของการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอนที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เป็นต้น